

6. Залевская А.А. Психолингвистические исследования. Слово. Текст: избранные труды / А.А. Залевская. – М.: Гнозис, 2005. – 543 с.
7. Крейдлин Г.Е. Время сквозь призму временных предлогов / Г.Е. Крейдлин // Логический анализ языка. Язык и время; отв. ред. Н.Д. Арутюнова, Т.Е. Янко. – М.: Издательство “Индрик”, 1997.
8. Лотман Ю.М. Семиосфера и проблема сюжета / Ю.М. Лотман // Семиосфера. – С.-Петербург: “Искусство–СПБ”, 2000. – С. 276-297.
9. Луман Н. Медиа коммуникации [пер. с нем. А.Глухов, О.Никифоров] / Н.Луман. – М.: Издательство “Логос”, 2005. – 280 с.
10. Новая философская энциклопедия: в 4 т. / Ин-т философии РАН, Нац. общ.-научн. фонд; [научно-ред. совет: предс. В.С. Степин; заместители предс.: А.А. Гусейнов, Г.Ю. Семигин, уч. секр. А.П. Огурцов]. – М.: Мысль, 2010. –Т. 3. – 2010. – 744 с.
11. Рябцева Н. К. Аксиологические модели времени / Н.К. Рябцева // Логический анализ языка. Язык и время; отв. ред. Н. Д. Арутюнова, Т.Е. Янко. – М.: Издательство “Индрик”, 1997. – С. 78-95.
12. Стеблин-Каменский М.И. Труды по филологии / М. И. Стеблин-Каменский. – СПб: Филологический факультет СПбГУ, 2003. – 928 с.
13. Стернин И. А. Введение в речевое воздействие / И.А. Стернин. – Воронеж, 2001. – 227 с.
14. Чернейко Л. О. Лингвофилософский анализ абстрактного имени / Л.О. Чернейко. – М.: Книжный дом “ЛИБРОКОМ”, 2010. – 272 с.
15. Успенский Б. А. Ego Loguens: Язык и коммуникативное пространство / Б.А. Успенский. – М.: Российск. гос. гуманит. ун-т, 2007. – 320 с.
16. Хальбвакс М. Коллективная и историческая память [Электронный ресурс] / М.Хальбвакс // Неприкосновенный запас. – 2005. – № 2–3 (40-41). – Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/nz/2005/2/ha2.html>.

УДК 82... А/Я 1/7. 08:82. 161. 2

СЛОВОТВОРЧІ ЗАСОБИ ОБРАЗНОСТІ ПОЕТИЧНОЇ МОВИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Василевич Г.Я., к. філол. н., доцент

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

У статті проаналізовано роль словотворчих засобів української мови у розкритті образності поетичного мовлення Лесі Українки в контексті широкої гами емоційних переживань ліричного героя та поетичної образотворчої неповторності.

Ключові слова: *Леся Українка, поетичність, образність вислову, образність синтезу, словотворчий формант, дериват.*

ВАСИЛЕВИЧ А. Я. СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ СРЕДСТВА ОБРАЗНОСТИ ПОЭТИЧЕСКОЙ РЕЧИ ЛЕСИ УКРАИНКИ/ Прикарпатский национальный университет им.В.Стефаника, Украина.

В статье проанализирована роль словообразовательных средств украинского языка в раскрытии образности поэтической речи Лесы Украинки в контексте широкой гаммы эмоциональных переживаний лирического героя и поэтической изобразительной неповторимости.

Ключевые слова: *Леся Украинка, поэтичность, образность высказывания, образность синтеза, словообразовательный формант, дериват.*

H.VASYLEVYCH, WORD FORMATION IN LESYA UKRAINKA'S FIGURATIVE POETIC LANGUAGE/ Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ukraine.

This paper analyses the creation of derivative expression through word-formation processes in Lesya Ukrainka's figurative poetic language in the context of the lyrical hero's wide-ranging emotional experiences and the poet's creative originality.

Key words: Lesya Ukrainka, poetics, figurative description, figurative synthesis, word formation formant, derivatives.

Поетичне мовлення Лесі Українки не перестає бути об'єктом уваги лінгвістів, адже воно є формою втілення образного змісту різножанрових творів словесного мистецтва і концентрує в собі злет думки, спалахи емоційності та естетичного ідеалу. Адже в українську літературу вона "увійшла передусім як поетка мужности й боротьби" [5, с. 3330].

Конкретно-чуттєва стихія поезій Лесі Українки невіддільна від глибокого, проникливого розуміння сили слова. Високо оцінюючи поетичний хист Лесі Українки, підносячи тематичне розмаїття її творів, Іван Франко зазначав: "Тут кожне її слово має силу і пластику, тут що не строфа, то мистецьке степенування поетичного шляху... На диво: чим більше її здоров'я слабло, тим більше міцнів її дух, її слово набувало польоту і сили, форма ставала простішою, прозорливішою і полум'янішою..." [10, с. 40].

А в статті "З останніх десятиліть ХІХ в." І. Франко, ставлячи Лесю Українку на перше місце серед поетів "сеї доби", відзначив: "Се талант сильний, наскрізь мужній, хоч не позбавлений жіночої грації й ніжності. Артистка в повнім значенні сього слова, вона, однак, не сторонить від сучасного життя, живе його інтересами, гаряче відчуває його болі і завжди вміє знайти сильний пластичний вислів для свого чуття" [9, с. 520]. Серед дослідників творчості поетеси, напевно, важко назвати такого, хто б так повно висвітлив чуттєво-мовні прикмети неповторного таланту Лесі Українки, як це маємо в Івана Франка.

Велика роль Лесі Українки у збагаченні виражальних можливостей української мови, у її словотворчості та піднесенні престижу рідної мови. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. характеризується інтенсивним процесом збагачення словникового складу української літературної мови, у т.ч. й абстрактною лексикою. "Лесина поезія ткалася із ясних барв народних діалектів, говірок: Волинь і Наддніпрянщина, Карпати й Галичина постачали їй той багатющий мовний матеріал, який шляхом художнього відбору, завдяки лінгвістичному чуттю поетеси потім ставав загальнонаціональним набутком" [2, с. 62]. Досить виразно цей процес простежується на поетичній спадщині Лесі Українки, якій притаманні емоційність, тяжіння до динамічних словесних формул, асоціативна ускладненість.

Метою нашого дослідження є аналіз словотворчих засобів, використаних авторкою, які забезпечили образність поетичного мовлення Лесі Українки. Зокрема, важливу роль у мові поезії відіграють іменникові утворення на **-ість, -ння, -ття, -ство, -ота** зі значенням абстрагованої якості, дії, що підсилюють глибину роздумів поетеси про найважливіше: життя, історію, людину:

Тоді війною звали **братовбійство**

Во ім'я правди, волі, віри, честі,

А **кровопролиття** звалося **геройством**:

Убожеством там звали смерть голодну,

Багатством – нагробовані маєтки,

Простотою – **темноту** безпросвітню,

Ученістю – **непевнеє блукання**,

Бездушну помсту звано **правосуддям**,

А самоволю деспотичну – **правом** [8, с. 57].

"Мовотворчість Лесі Українки вмістила в собі все: від дитинної ніжності, блакитних легкокрилих мрій, родинної ласки й закоханості, свої віри в ідеали визволення нації, чистої моралі, від гарту волі і нестримного пориву до діяльності, до тернових вінців, страшної і неблаганної борні, кривавих змагань..." [4, с. 10].

Внутрішня емоційна напруженість, властива розгорнутим поетичним роздумам про гармонію людського життя і природи, підсилюється метафоричними асоціаціями, які активізують образний контекст:

Все злучиться в **цілість** – природа і люди,
що є, що минуло, що сталося, що буде,
і **рідне** й **чуже** поєднається щільно
і житиме в **думці** моїй нероздільно,
затихнуть навік **ворожнеча** і **болі**,
не буде діяти вже й **ганьба неволі**,
усім моїм **мукам** настане кінець –
і се буде пильної праці вінець [8, с. 348].

Важливе місце у поезії Лесі Українки займають здрібніло-пестливі утворення, які характеризуються народнопісенною основою та ліризмом, передають душевну теплоту ліричного героя та надають художньому мовленню експресивності, інтимізації.

Ой, чи так **красно** в якій країні,

Як тут, на нашій **рідній Волині!**

Ніч обгорнула **біленькі** хати,

Немов **маленьких діточок** мати,

Вітрець весняний тихенько дише,

Немов **діток** тих до сну колише [8, с. 83].

Або ще: Прощай, **Волинь!** Прощай, **рідний куточок!**

Мене від тебе **доленька жене**,

Немов од дерева **одірваний листочок**... [8, с. 92]

“Раз у раз у поезії Лесі, – за спостереженнями М.Рильського, – до самої кончини її стрічаємо ми фольклорні елементи, уживані дедалі з більшим тактом, дедалі з більшою художньою виправданістю” [4, с. 77].

Широкий діапазон душевних переживань ліричного героя підсилюється емоційно-оцінними епітетами: “безталаннее серденько”, серденько зомліле” [8, с. 74], “знебулее серденько” [8, с. 82], “червоні розі... запашні з листячком барвистим” [8, с. 86], “найкраща роженька ясенька” [8, с. 87], “чудова мрія, розкішна та ясна” [8, с. 78]. Як зазначає Л.В. Бублейник, “найрізноманітніші, з новою сполучуваністю, суб’єктивно-оцінні суфікси розсіпані в словах по всьому тексту, взаємодіють один з одним у горизонтальних синонімічних об’єднаннях і вертикальних рядах, перехрещуються, варіюються, набуваючи самостійної естетичної цінності” [1, с. 33].

Багатство поетичної думки передають також похідні прикметники-епітети у повній нестягненій формі, які набувають особливої функціональної динаміки саме в ліриці Лесі Українки. Це, зокрема, такі сполуки: “палають незагойні рани” [8, с. 73], “опадуть всесвітні окови” [8, с. 76], “літні ночі безхмарні” [8, с. 164], “не зникли золоті терни”, “ношу криваві квіти” [8, с. 315], “Україно, наша бездольна мати”, “Україно, кохана, моя безталанна мати” [8, с. 45], “червоні розі... запашні з листячком барвистим” [8, с. 86], “червоні іскри блискучі”, “полягла козацька голова думлива” [8, с. 97], “поток невидимий гірський, як млинове коло, шумить” [8, с. 171], “величнє море таємне” [8, с. 98].

Особливої теплоти, задушевності поетичному мовленню Лесі Українки надає ще й внутрішня рима, яка створюється демінутивами:

Он **ярочки зелененькі,**

Стежечки по них **маленькі,**

Перевиті, мов **стрічечки,**

Збігаються до **річечки** [8, с. 93].

Образним засобом вираження динамічності думки є взаємне зближення спільнокореневих слів – різних частин мови у мікротекстах, що надає піднесеної сили висловлюваному, викликає незвичайні асоціації контрастністю зіставлень і протиставлень. У цьому плані одним із ключових у поезії Лесі Українки є **образ весни**, який підносить, надихає, дарує надії... Високого звучання набувають похідні спільнокореневі деривати **весняний, веснянії, провесняний, навесні, напровесні, веснянка, весна-чарівниця** у художньому мовленні поетеси. Особливістю поетики Лесі Українки є їхня яскраво виражена інтимізація, адже весна була улюбленою порою року поетеси: “На шлях я вийшла ранньою **весною**” [8, с. 59], “**Весняная** сила в душі моїй грає, ... Її не розбила і ся перелітна буря **весняна**” [8, с. 122], “Вітер про **весняну** волю заспівав” [8, с. 121], “Був ясний день, веселий, **провесняний**” [8, с. 123], “І марилося невідьникам-народам, що вже вони прокинулись **навесні**” [8, с. 325], “Чули ви, як **напровесні** рано жайворонкова пісня бриніла?” [8, с. 55], “Вчувались дівчині **веснянки** дівочі” [8, с. 70], “Дівчина... серцем почула **весну-чарівницю**” [8, с. 70], “**Весняного** ранку співаймо, сестрице, **веснянку**” [8, с. 114].

Багатий семантичний потенціал мають деривати із коренем **квіт-**, що становлять словотвірне мікрогніздо з такими похідними: **квіточки, квітчатий, розквітлії, квітчатися, заквітнути, розквітнути**. Вони семантично тісно поєднуються з попереднім словотвірним мікрогніздом. Наведемо деякі приклади:

І **заквітне** наше поле,

І зазеленіє, –

Знов його весна прекрасна

Квіточками вкриє [8, с. 111].

Але стане вінцем

лиш тоді плетениця тернова,

Коли вільна душею людина

По волі **квітчається** терном,

тямлячи вищу красу [8, с. 189].

А як повернешся, я покажу тобі

Той кипарис мій в садочку **квітчатому** [8, с. 159].

Мої мрії найкращії в’януть,

Мов **розквітлії** восени **квіти,**

Що **розквітли**, щоб зараз змарніти,

Щоб на сонечко раз тільки глянуть [8, с. 224].

Зміст цих словотвірних одиниць охоплює собою не тільки красу, а й силу людського духу, його безсмертя.

Насиченість поетичного мовлення віддіслівними та відприкметниковими абстрактними іменниками зумовлює його семантичне розмаїття, яскравість емоційно-експресивної палітри художнього зображення явищ та подій, наповнює його поліфонічним звучанням: “б р а т е р с т в о, р і в н і с т ь, в о л ю г о ж у к р і з ь ч о р н і х м а р и в г л е д і т и б а ж а ю” [8, с. 59], “Або погибель, або перемога – сі дві дороги перед нами стане...” [8, с. 74], “Скрізь плач, і

стогін, і ридання, несмілі поклики, слабії” [8, с. 81], “тіде луна по твердинях тиранів” [8, с. 144]. Абстрактні іменники в поетичному контексті Лесі Українки зумовлюють його змістове наповнення, точність, яскравість емоційно-експресивної палітри художньо-образного зображення та надають йому поліфонічного звучання.

Дослідниця мови драматичних творів Лесі Українки Я.Януш розкриває велику роль поетеси у поповненні та збагаченні абстрактного лексикону української літературної мови, що “сприяло інтелектуалізації й посиленню її виражальних можливостей” [12, с. 213].

Крім простих за будовою абстрактних іменників, у художньому мовленні поетеси досить поширені складні деривати, різноманітні за структурою та семантикою. Вони, за нашими спостереженнями, частково взяті Лесею Українкою із фольклорних та книжних джерел, однак більшість із них є авторськими новотворами і становить образні найменування-характеристики, ознаки, дії: “Туга нас дійма – Кобзаря нема! /То ж по йому **плаче-тужить** / **Україна-ненька** жалібненько” [8, с. 221-222]; “У чорну хмару зібралася туга моя, **огнем-блискавицею** жаль мій по ній розточився” [8, с. 121], “дорога **блакитно-перлиста**” [8, с. 95], назва циклу “**Сльози-перли**” [8, с. 73], “В самотині я зостаюся **розважати-гадати**” [8, с. 76], “В дворі старого **замчищаруїни** зібрались ми на віче, всі поважні” [8, с. 187], “часто мене опановують сні **зловорожі**” [8, с. 270], “**ранесенько-рано**” [8, с. 78], “Чи пам’ятаєш ти [дитино] **казку-дивницю**” [8, с. 112].

Своєрідним поетичним прийомом Лесі Українки є вживання деяких суфіксальних іменників на позначення назв осіб у дещо не властивому значенні. Це, зокрема, стосується дериватів із суфіксом **-ач**, який у сучасній українській мові є досить продуктивним і сягає ще спільнослов’янського періоду [6]. Однак у поезії Лесі Українки він рідковживаний, а іменники із цим суфіксом означають персоніфікацію місяця:

Не дивися на місяць весною, –

Ясний місяць **наглядач** цікавий,

Ясний місяць **підслухач** лукавий... [8, с. 155].

Важливими структурними елементами зображення тогочасної дійсності виступають не тільки суфікси, а й префікси, хоч і значно рідше. Особливо посилюється експресивність висловів, якщо поєднуються дієслова з однаковими префіксами: “**Вигострю, виточу** зброю іскристу” [8, с. 144]:

Скажи мені, любий, куди мої сльози поділись?

Чи то вони всі вже, мов літні дощі, **розточились**?

Чи, може, вони **розійшлися** в осіннім тумані

І висять тепер надо мною, мов хмари важкі,

нерухмані? [8, с. 261]

Не менш виразними є мікротексти, у яких похідні дієслова вживаються як з однаковими, так і з різними суфіксами, наприклад:

Чи **полине** [хвиля]

межи сестри, межи милі,

вільні хвилі,

розтечється, розпливеться,

знову сили **набереться,**

потім **зрине**

і гучна,

і бучна,

переможно валом **сплесне**

і **воскресне**? [8, с. 356-357].

Така градація префіксальних дієслівних утворень виконує почуттєво-виражальну функцію і збагачує змістову палітру поезії.

У системі художньо-зображальних засобів поетичного мовлення Лесі Українки виділяються також оказіональні слова, індивідуально-авторські новотвори, які допомагають розкрити багатогранність поетичних образів. “Дериваційний оказіоналізм-неологізм, – як зазначає В.А. Чабаненко, – виникає переважно в результаті свідомого, стилістично мотивованого відхилення від міжстильових (загальномовних) норм і завжди є продуктом індивідуальної мовотворчості, своєрідним авторським експромтом” [11, с. 111]. Лесині неологізми досить виразні та досконалі і становлять неповторні поетичні замальовки. Це передовсім іменникові та прикметникові деривати: “**привиддя** лихі” [8, с. 69], “**вродливиця** пишна” [8, с. 62], “не раз споглядаю **часини** сі любі та милі” [8, с. 98], “замість пісні лежить **пожарина**” [8, с. 143], “і тепер не прийме **ласкаво-прикрих** жалів і порад [8, с. 384], “Часи **глухонімії** не заглушать дзвінких думок, вони бринять, бринять” [8, с. 172], “Розтопленим сріблом блищать річки, – то ж **матінка-натура чарівниці** розмотує свої **стобарвні** нитки” [8, с. 92]. “І знов мене прийме, огорне, обійме **щоденщина**” [8, с. 99], “восени сумного, млистого **поранку**” [8, с. 284]. Леся Українка порівнює поета з **ломикаменем** – гірською квіткою, яка долає непереможні труднощі, найскладніші випробування, тому яскравий образ рослини *Saxifraga* поетеса називає “**ломикамінь**” [8, с. 158]. То ж недарма М. Рильський вважав, що таким “ломикаменем була й творчість великої письменниці” [7, с. 78]. Він захоплювався глибиною і надзвичайною влучністю її висловлювань: “Мальовничість, пластичність її образів викликають у нас подив і захват” [7, с. 78].

Дослідження взаємозв’язків між словотворчими та словеснообразними засобами сприяє глибинному розкриттю творчої лабораторії Лесі Українки і “призводить до тієї ідейно-художньої гармонії, яка завжди притаманна дійсно майстерному твору” [3, с. 7]. Вміло вплітаючи в поетичне мовлення багатство словотворчих номінацій, Леся Українка розширила образний потенціал емоційних відгуків на актуальні події суспільного життя, примножила невичерпні багатства рідної мови та культури, їх ідейно-художні та естетичні функції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бублейник Л.В. Особливості художнього мовлення / Л.В. Бублейник. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 177с.
2. Гончар О. Наша Леся / О. Гончар // О.Т. Гончар. Письменницькі роздуми. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1980. – С. 56-63.
3. Коцюбинська М. Образне слово у літературному творі / М. Коцюбинська. – К.: Наук.думка, 1960. – 188 с.
4. Мацько Л. “Що за дивна сила слова!” / Л.Мацько, О.Сидоренко // Культура слова. – Вип. 59. – К., 2001. – С. 5-10.
5. Одарченко П. Українка Леся / П.Одарченко // Енциклопедія Українознавства. – Т. 9. – Львів, 2000. – С. 3329-3332.
6. Олійник І.С. Іменники із суфіксом -ач (-яч) на позначення назв осіб / І.С. Олійник // Українська мова і література в школі. – 1975. – №8. – С. 33-44.
7. Рильський М.Т. Лірика Лесі Українки / М.Т. Рильський // Правдива іскра Прометея. Літературно-критичні статті про Леся Українку. – К., 1989. – С. 77-79.
8. Українка Леся. Зібрання творів: у 12-ти т. – Т. 1. – К.: Наук.думка, 1975. – 447 с.
9. Франко І. З останніх десятиліть XIX в. І.Франко // Зібрання творів: у 50-ти т. – Т. 32. – К.: Наук.думка, 1981. – С. 39-41.
10. Франко І. Леся Українка. / І.Франко // Зібрання творів: у 50-ти т. – Т.41. – К.: Наук.думка, 1985. – С. 471-529.
11. Чабаненко В.А. Основи мовної експресії / В.А. Чабаненко. – К.: Вища школа, 1984. – 167 с.

12. Януш Я. Роль Лесі Українки в інтелектуалізації української літературної мови / Ядвіга Януш. // *Леся Українка і сучасність: зб. наук. праць.* – Т.4. Кн. 2. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – С. 210-220.

УДК 81'367.622

НУЛЬСУФИКСАЛЬНІ НАЙМЕНУВАННЯ ОПРЕДМЕТНЕНОЇ ОЗНАКИ, ВЛАСТИВОСТІ, ЯКІСНОГО СТАНУ

Волинець Г.М., к. філол. н., старший викладач

Запорізький національний технічний університет

У статті на матеріалі сучасної української мови розглядаються нульсуфіксальні похідні – назви предметної ознаки, властивості, якісного стану. Здійснено опис цих іменників, їхньої семантики, кількісного вияву, функціонування нульсуфіксальних похідних у порівнянні з дериватами з матеріально вираженими суфіксами.

Ключові слова: нульовий суфікс, дериват, функції суфіксів, нульсуфіксація.

Волинец Г.Н. НУЛЬСУФИКСАЛЬНЫЕ НАИМЕНОВАНИЯ ОПРЕДЕМЕЧЕННОГО ПРИЗНАКА, СВОЙСТВА, КАЧЕСТВЕННОГО СОСТОЯНИЯ / Запорожский национальный технический университет, Украина.

В статье на материале современного украинского языка исследуются нульсуффиксальные производные имена существительные со значением предметного признака, свойства, качественного состояния. Осуществлено описание таких дериватов, их семантики, количество, а также функциональные возможности нульсуффиксальных имен существительных по сравнению с производными с материально выраженными суффиксами.

Ключевые слова: нулевой суффикс, дериват, функции суффиксов, нулевая суффиксация.

Volynets G. THE ZERO-SUFFIX FORMATION OF THE NOUNS WITH SUBJECTIVE MEANING OF THE SIGN, PROPERTY, QUALITATIVE STATE / Zaporizhzhya National Technical University, Ukraine.

The derivatives with zero-suffix (with subjective meaning of the the sign, property, qualitative state) on the basis of modern Ukrainian language are represented in the article. The author described the derivatives with zero suffix, their semantic and number, their function in comparison with derivatives with others suffixes.

Key words: zero-suffix, derivative, functions of suffixes, zero-suffix derivation.

В українському мовознавстві є значна кількість наукових робіт, присвячених деривації іменника за допомогою матеріально виражених афіксів (праці Г.Аркушина, П.Білоусенка, В.Горпинича, В.Німчука, В.Токаря та багатьох інших), однак нульсуфіксальний спосіб словотворення тривалий час залишався поза увагою дослідників. Незважаючи на те, що в останні три десятиліття мовознавці почали звертатися до окремих питань творення і розвитку нульсуфіксальних похідних, на сьогодні є низка нерозв'язаних проблем, зокрема: не виявлено кількісний склад іменників згаданої структури, не з'ясовано особливості лексико-словотвірної семантики похідних, утворених за допомогою матеріально не вираженого суфікса, не визначено роль і місце нульсуфіксального словотворення в системі суфіксальної деривації іменника. Тому вивчення особливостей нульсуфіксального словотворення української мови є важливим і актуальним.

Метою роботи є визначення функціональної специфіки нульсуфіксальних дериватів у контексті підсистеми суфіксального словотворення іменника зі значенням предметної ознаки, властивості, якісного стану в сучасній українській мові.

Особливе місце у словотвірній афіксальній підсистемі посідають відприкметникові іменники, які за своїм змістом співвідносні з конкретними ознаками, властивостями реальних об'єктів. Такі деад'єктиви називають абстраговану ознаку, яка передбачає наявність у предмета якості, властивості, що зумовлені твірним прикметником, або його стан, на який також вказує твірний прикметник [див. 1; 5]. Зрідка деривати зі значенням предметної властивості, якості творяться і від дієслівних основ.

У розгляданому мікрополі міститься невелика кількість нульсуфіксальних дериватів на позначення **кольорів**, наприклад: *багрян* (ВТСУМ, с. 55) “багрянець, багрянний колір”; рідко *біль* (СУМ I, с. 186) “яскраво-білий колір”; рідко *блакит* (с. 196) “те саме, що блакить”; *блакить* (с. 196) “блакитний колір; голубінь”; *зелень* (III, с. 555) “зелений колір”; поет. *лазур* (ВТСУМ, с. 479) “яскраво-синій колір”; рідко